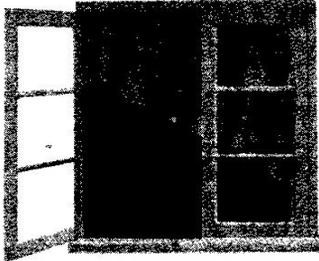

רחל כהן אבו, המכללה האקדמית לחינוך ע"ש קיי באר שבע

שי היקר,

הגעתי לבית הספר חדשה ונרגשת. "חמה מהתנור", אפשר לומר. רוצה לשנות, רוצה להשפיע, רוצה להיות המורה הכי טובה שאי פעם הייתה, רוצה להיות "מורה נפלאה"!

נתקלתי בך, שי, כבר ביום הראשון. תלמיד כיתה ה', המתפרץ לחדר השילוב ומתפרע ללא הבחנה. אם

להודות על האמת? פחדתי. פחדתי ממך שי. פחדתי שאולי תכה אותי, תדחף אותי, תגרום לי להרגיש כל כך קטנה בעיני עצמי. כי איזו מין מורה אהיה, אם כבר ביום הראשון קורה לי מקרה כזה. לכן השארתי את כל הטיפול בך למורה הוותיקה ממני.

היא, לשיטתה, צעקה וצרחה, משכה אותך בידך ובכל דרך ניסתה להחזיר אותך לכיתתך, חוזרת ואומרת שאתה אינך שייך לכיתה המשלבת. וכך חלפו הימים. אתה מתפרץ מדי פעם, מתגרה, מפריע. אנחנו מבקשות, מעירות, דורשות, מאיימות...

כזה מין ריטואל משעשע, אולי.

ואני חושבת לעצמי: שי הוא ילד מופרע, הוא יהיה בוודאי עבריין כשיגדל. המורות האחרות אומרות לי: "אבא שלו בכלא, דוד שלו בכלא, הוא ממשפחה מפורסמת של עבריינים".

אני מתארת לעצמי, שזה כמו להיוולד למשפחה של דוקטורים. אם אתה לא דוקטור, כולם מסתכלים עליך בעיניים מוזרות. מה, אתה לא לומד לדוקטורט? הרי כולנו נשמנו לימודים בבית הזה, הרי אלו הערכים שגדלנו עליהם והעברנו לך...

אז מה קורה לבן של עבריין ממשפחה עבריינית? האם הוא חייב ללכת בדרכה של משפחתו? האם בהכרח אין מוצא? האם באמת התפוח לעולם אינו נופל רחוק מן העץ?

הרי זה סותר את כל מה שלמדתי, הרי כך ניתן לתייג ולהבדיל בין ילדים כבר מלידה, הרי לפי שיטה זו אין טעם להתאמץ, כי הכול כבר נקבע מראש.

ואז, יום אחד, התפרצת, כהרגלך, לחדר השילוב וראית אותי ואת התלמידים שלי משחקים משחק לימודי, וביקשת להצטרף לשיעור.

"גם אני שייך אלייך", צעקת בכעס. תחילה אמרתי שאינני יכולה לצרף אותך לשיעור, אבל אז משהו בי התרכך, מדוע אני מסרבת לילד שמבקש ללמוד? ילד, שבכל השיעורים מסתובב במסדרונות ואף פעם אינו לומד. הנה הוא מבקש ללמוד ואני, "המורה הנפלאה", מסרבת לצרפו לשיעור?

צירפתי אותך לשיעור אחרי שעשינו הסכם שתתנהג יפה, ואף לחצנו ידיים. אבל, למרות זאת, כל השיעור הייתי מתוחה ומפוחדת, חוששת מהתפרצות זעם, חוששת מהתפרעות, חוששת ממצב שייצא משליטתי. אך השיעור התנהל על מי מנוחות, ולאחר מכן אתה הצטרפת לעוד שיעור ועוד אחד. ופתאום מצאת בחדר השילוב את המפלט היומי שלך. לעתים אפילו נשארתי אחרי שעות הלימודים במקום ללכת הביתה.

מדי פעם שאלתי: "שי, היום אנחנו לומדים קריאה ואתה כבר יודע לקרוא, אתה בטוח שזה מעניין אותך?"

"בטח שזה מעניין!" טענת בתקיפות.

נכון, אולי אתה אינך מאובחן כבעל לקות למידה, אבל אתה לא נמצא בכיתה באופן סדיר. תמיד אתה מסתובב בחוץ. ומתברר שאתה לא קורא כל כך טוב... והנה, שיעורי הקריאה שלי מועילים לך, ואני ממש מרגישה כמו "המורה הנפלאה" שרציתי להיות.

"שי, אנחנו עושים היום מבחן, אתה בטוח שאתה רוצה להצטרף?"

"כן", אמרת בתוקף וישבת ועשית מבחן בעברית.

רכזת העברית אמרה שזו הפעם הראשונה שהיא מגלה מה אתה בכלל יודע, ואני חייכתי לעצמי.

כל המורות מברכות על כך ששי אוהב את המורה החדשה. "שי השתנה קצת", הן אומרות, ואני יודעת שבלבן הן חושבות, "טוב שנפטרנו ממנו".

פעם אחת הגעת חבול ושאלתי אותך איך קיבלת מכה, אמרת שנפלת. אלא שתלמיד סיפר לי, שראה אותך במגרש יום לפני כן ואחד האבות נתן לך סטירה, כי הפרעת למשחק. שאלתי, למה לא קראת לאימא שלך? ואתה סיפרת שהיא באה אחר כך ודרשה שתיכנס הביתה ואתה התחצפת אליה, והיא הרביצה לך מכות רצח לפני כולם.

התחלחלתי בדאגה.

סיפרתי על כך בישיבת מורים ושם אמרו לי שאין זה חדש, שאתה ואימא שלך נוהגים להרביץ זה לזה כל הזמן, ואין טעם להתערב. התכווצתי במקומי בחוסר נוחות, אבל לא התווכחתי.

פתאום מסתבר שאני כבר לא כל כך 'מורה נפלאה'. פתאום אני המורה ששותקת ומתעלמת. מורה אשר אינה נלחמת למען שינוי, שמרימה ידיים ומוותרת. שרואה ילד גדל במקום שמזיק לו, מקום שבו העתיד היחידי שלו הוא להיות עבריין, ילד משכונת מצוקה, שאביו בכלא, שבא ממשפחה עבריינית, שמתנהג באלימות וסופג אלימות. ילד שאין לו עתיד ואין לו תקווה, ילד שהתייאש מהמערכת, כי זו כבר תייגה אותו והתייאשה ממנו.

ואני שותקת ופניי נכלמות בבושה.

אני אצטרך לישון בלילה עם נקיפות המצפון שלי.

מורה שרואה ילדים שהמערכת מפילה בין הכיסאות, ילדים שהמערכת רנצה לפטור עצמה מהם, ואינה נוקטת פעולה.

אני נכנסת לבית הספר ומתביישת להסתכל לך בעיניים. סליחה, שי.

סליחה על שלא הייתי המורה מהסרטים, אשר מצילה את תלמידיה מגורלם האיום.

סליחה אחרונה על שהייתי אני, רק סטאז'רית קטנה...